El comerç mediterrani a la Tarraconesis a les portes de l'Islam (segles VII-VIII dC)

TESI DOCTORAL

Doctorand: Francesc Rodríguez Martorell
Director/s: Josep M. Macias, Miguel Ángel Cau
Dates: 03/10/2016 - 28/09/2020

Finançament: ICAC, Contractes per Investigadors Novells 2015 (CIN15)

Aquest projecte de tesi doctoral, que porta com a títol "El comerç mediterrani a la *Tarraconensis* a les portes de l'Islam (segles VII – VIII dC)", té com objectiu principal aprofundir en la realitat històrica, social i econòmica de les ciutats de *Tarracona* (Tarragona) i *Barcinona* (Barcelona) als darrers segles de la romanitat europea, davant la disgregació política del regne visigòtic i les transformacions del món islàmic. Ambdues ciutats compten amb un grau de coneixement i desenvolupament de la disciplina arqueològica que permet situar-les com a protagonistes d'una recerca ceramològica en profunditat, per tal de realitzar una síntesi rigurosa de la cultura material com a punt de partença per a una posterior comparació amb d'altres nuclis mediterranis.

Avui en dia entenem la ceramologia com una de les principals vies d'aproximació a aquesta complexa època, per la qual comptem amb escasses restes materials i, sobretot, documentals. La recerca desenvolupada a destacats indrets de la Mediterrània com Roma i els ports de Marsella, Nàpols o Cartago, entre d'altres, han demostrat que aquest tipus d'estudis aporten dades rellevants per avançar en el coneixement d'aquest ignot període. Aquesta és una recerca que vol oferir a la comunitat científica, així com als diferents agents que intervenen en la gestió del patrimoni cultural, noves eines interpretatives i vies d'anàlisi per conèixer i difondre l'evolució de les dues principals ciutats del nord-est peninsular. Cal conèixer la nostra realitat específica per comprendre'ns dins del *Mare Nostrum*, com a societat en transformació i com a gènesis de la formació de l'Europa actual. En aquest sentit, la cultura material és una eina imprescindible per apropar-se al marc econòmic

Contingut extret de la web de l'ICAC (www.icac.cat)

global i al context etnogràfic concret (alimentació, hàbits de consum, etc.) d'una realitat pretèrita.

A nivell d'estudis en la matèria, la ciutat de Tarragona compta ja amb importants tesis doctorals exclusivament ceramològiques que han aportat un excel·lent coneixement dels primers compassos tardoantics (Keay 1984; Aquilué 1992; Macias 1999; Remolà 2000). Però l'absència de contextos materials dels segles que ens ocupen, sumat al marcat *topos* historiogràfic de decadència i abandonament generalitzat de les elits davant l'avenç de la conquesta àrab, no han permès conèixer fins ara la rica i dinàmica realitat de la ciutat durant aquests segles. L'estudi vol centrar-se preferentment en el seu suburbi portuari, entre els carrers Manuel de Falla, Vidal i Barraquer, Jaume I i sector Tabacalera, on en els darrers decennis han sortit a la llum un conjunt de contextos ceràmics que, per les seves característiques, ens poden permetre avançar en el coneixement d'aquesta temàtica de manera significativa. Pel que fa a Barcelona, tot i que són rellevants els esforços realitzats per comprendre les dinàmiques materials i comercials de la ciutat (García *et alii* 2003; Beltrán de Heredia 2005; Carreras 2012), hi manca encara un estudi sintètic que reculli totes les dades ceramològiques de la futura capital comtal. És per aquest motiu que també considerem oportú incorporar els nous contextos descoberts gràcies a les darreres intervencions arqueològiques realitzades a diversos punts de la ciutat.

Contingut extret de la web de l'ICAC (www.icac.cat)